Voor het volgende SE

- Z.O. Azië in Beeld: H. 1 t/m 3
- Globalisering: H. 1 t/m 3
- Systeem Aarde: H. 1 t/m 4
- Basisbegrippen en kaartvaardigheden

ZOA in beeld

vwo

Begrippen

- Formele en functionele regio’s
- Relatieve ligging
- Cultuurgebied
- Etniciteit
- Etnische groepen
- Zuigelingensterfte
- Vruchtbaarheidscijfer

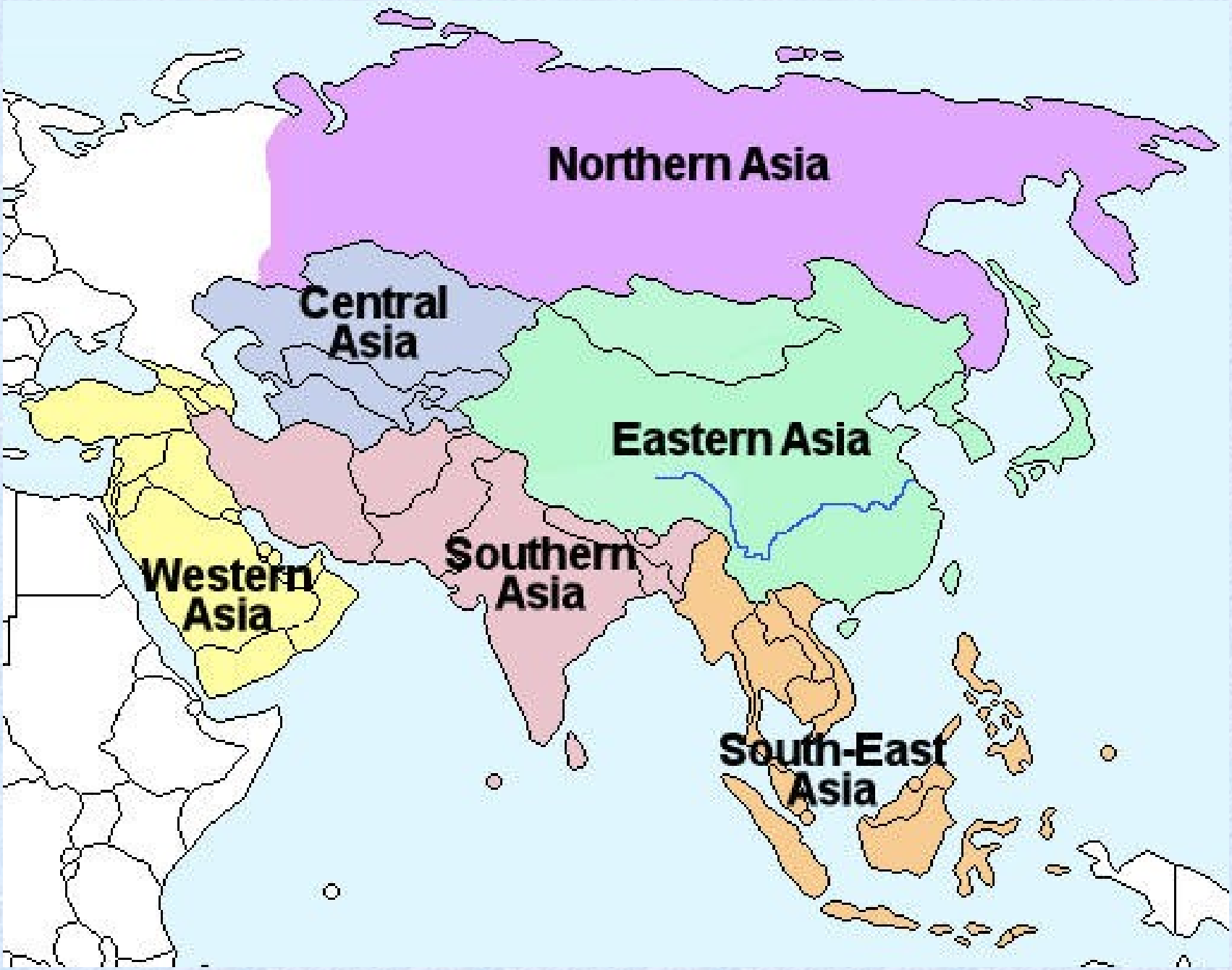
Northern Asia
Central Asia
Eastern Asia
Southern Asia
Western Asia
South-East Asia

Welke landen horen bij Zuidoost-Azië?

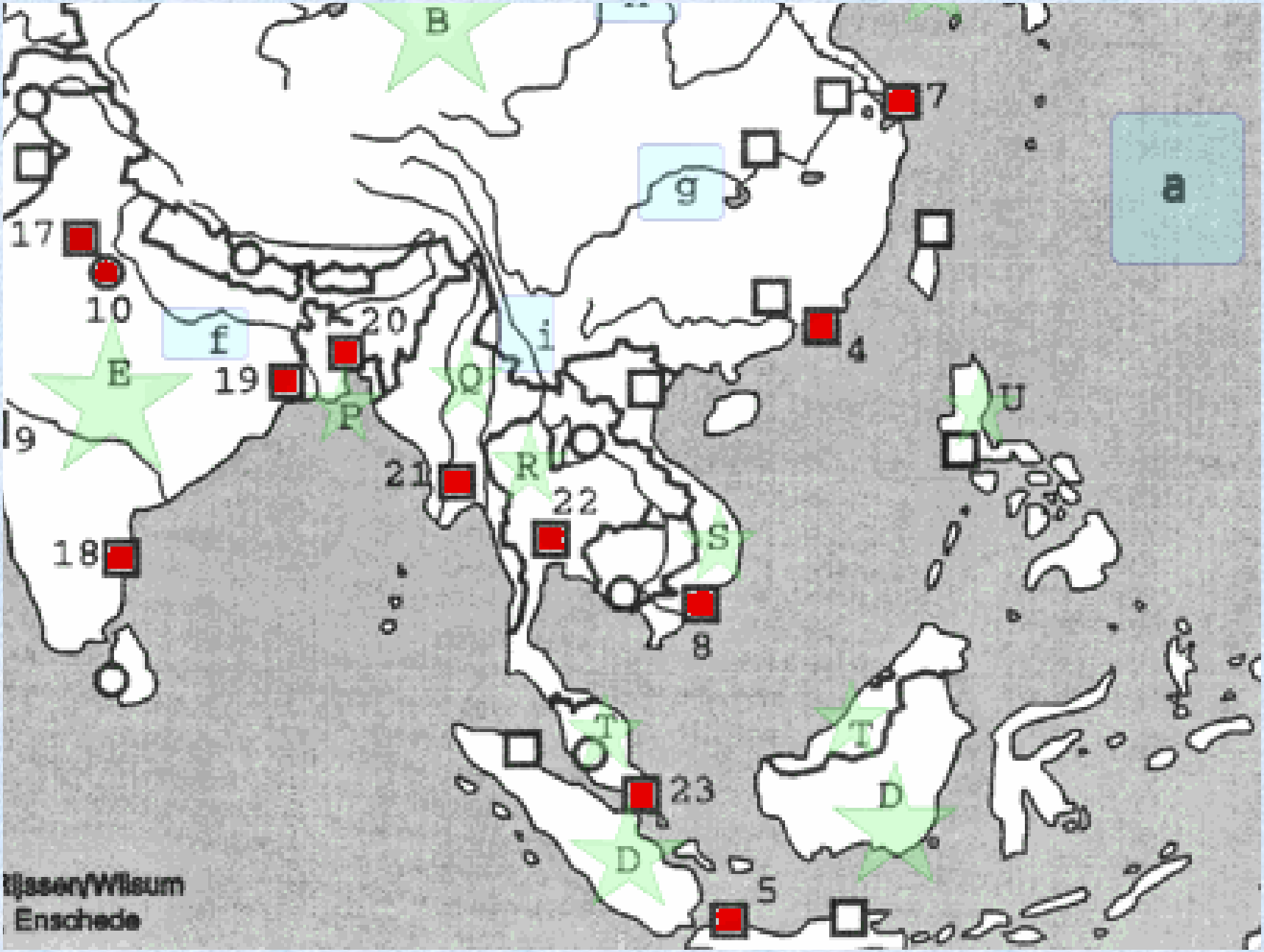
B
7
g
a
17
10
f
20
i
4
E
19
Q
P
U
9
21
R
22
18
S
8
T
T
23
D
D
5
Enschede

De schaal

ARTIC OCEAN
BARENTS SEA
ICELAND
FINLAND
ATLANTIC
NORWAY
RUSSIA
SWEDEN
ESTONIA
LATVIA
DENMARK
UNITED KINGDOM
Amsterdam
IRELAND
LITHUANIA
BELARUS
KAZAKHSTA
UKRA
MOLDOVA
CASPIAN SEA
SWITZERL
CROATIA
BOSNIA
HERZEGOVINA
YUGOSLAVIA
BULGARIA
BLACK SEA
GEORGIA
ARMENIA
PORTUGAL
SPAIN
ALBANIA
GREECE
TURKY
SYRIA
MEDITER

We gaan het de komende weken hebben over:

- Geologische verschijnselen
- Kolonialisme
- De plaats in het wereldsysteem
- Klimaten
- Natuurlijke hulpbronnen
- Economische ontwikkelingen
- Een vergelijking met Zuid-Azië
- Speciale aandacht voor een aantal landen

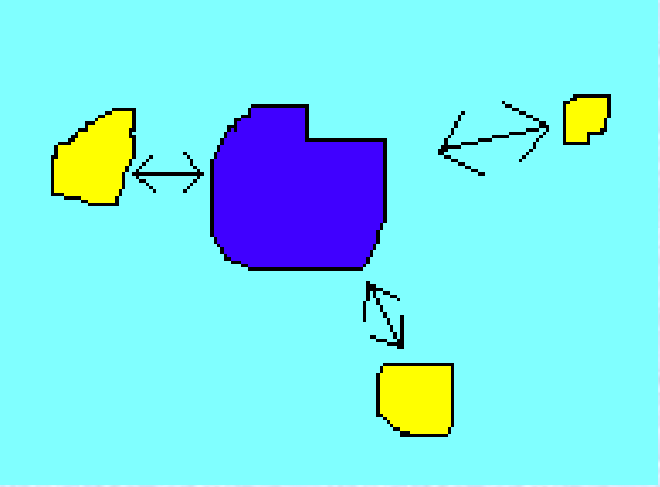

Functionele regio’s: Gebieden waarin dorpen, steden of leefgebieden door relaties aan elkaar verbonden zijn. Voorbeelden: Migratie, forensisme, bestuur, economie, cultuur enz.

De onderdelen van die regio hebben samen de functies die nodig zijn.

Formele regio: gebied dat als een geheel wordt beschouwd omdat daar een of meerdere verschijnselen voorkomen

Formele regio = Afbakening van een gebied op basis van hetzelfde verschijnsel dat overal in het gebied voorkomt.

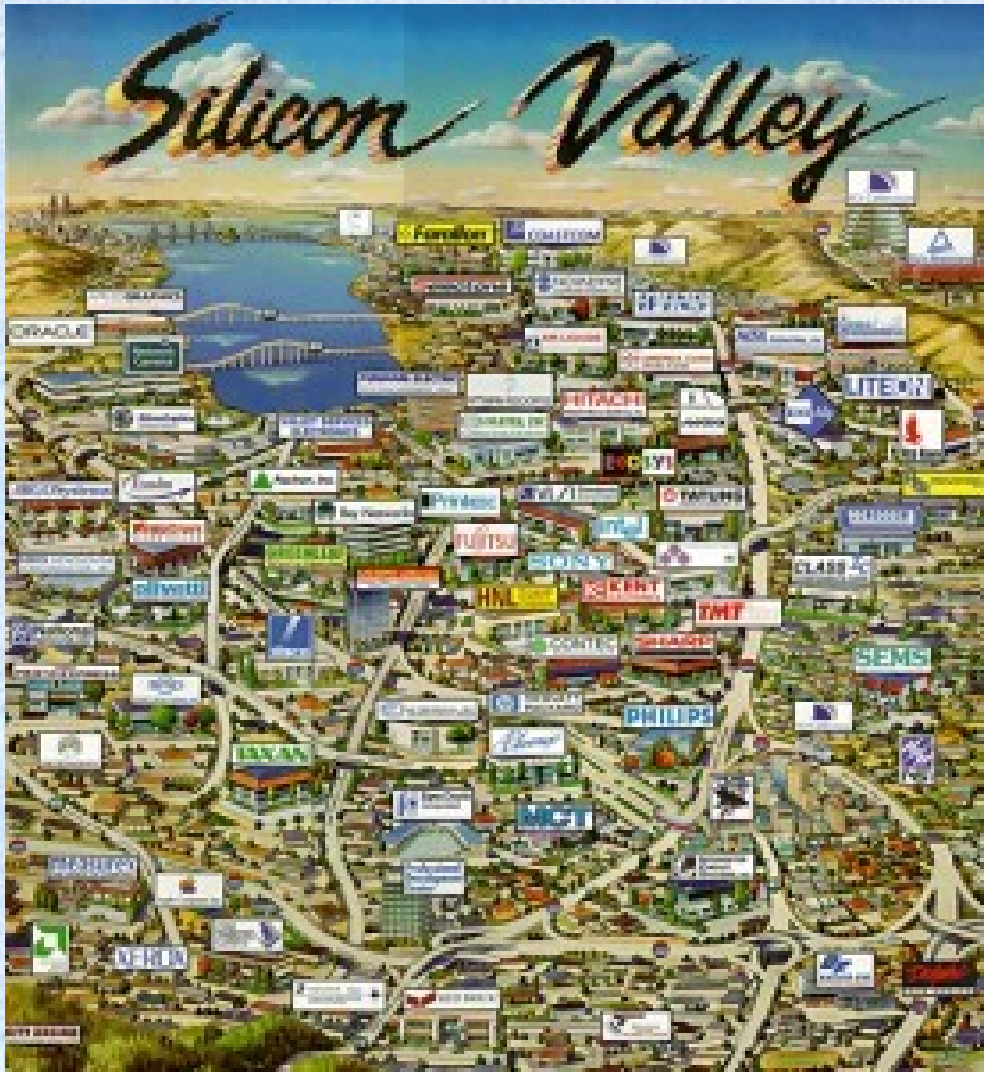

De Alpenlanden

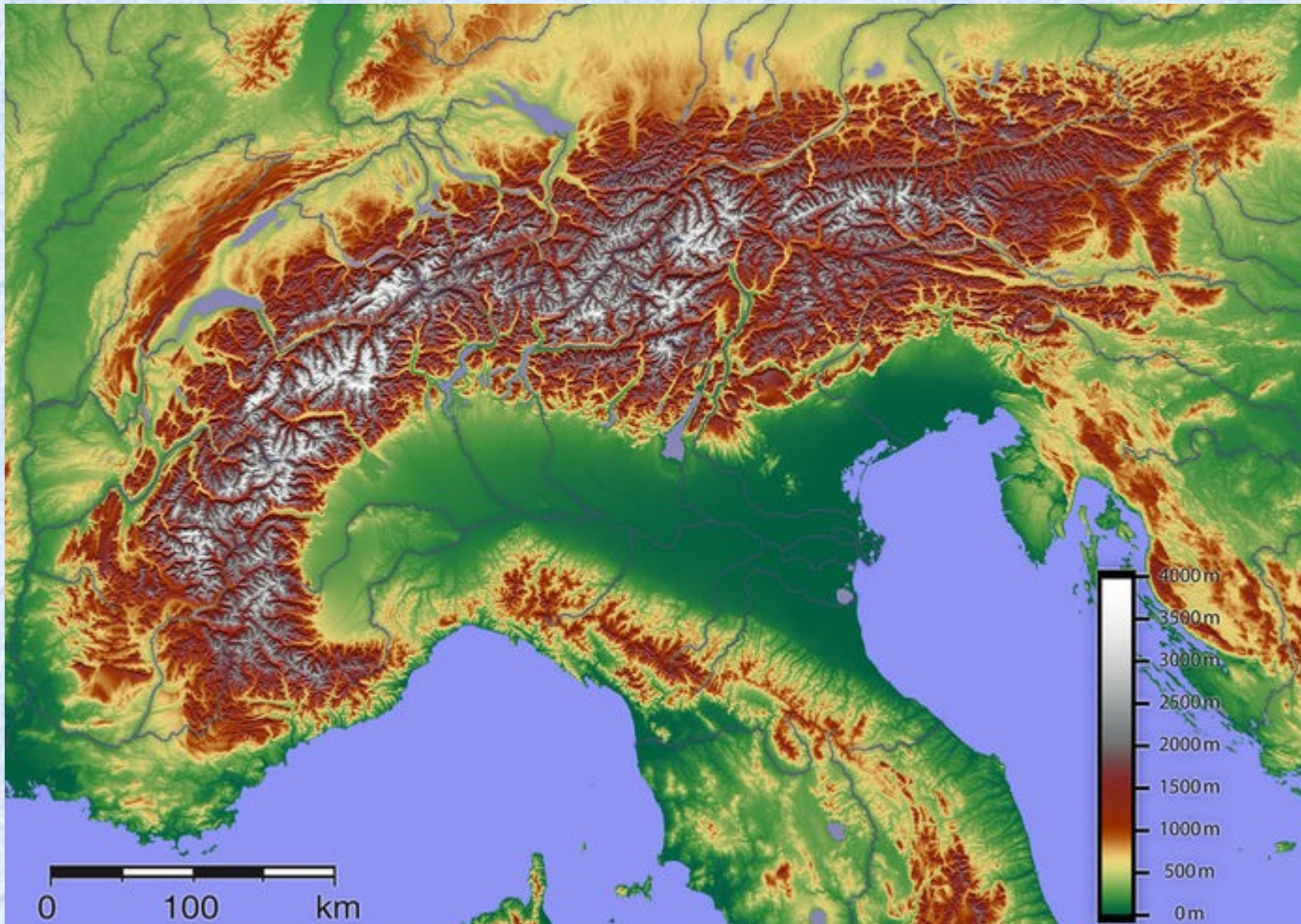
4000 m
3500 m
3000 m
2500 m
2000 m
1500 m
1000 m
500 m
0 m
0
100
km

Een formele regio:

Is Zuidoost-Azië een eenheid?

Klimaat: bijna overal tropisch

Is Zuidoost-Azië een eenheid?

De religie

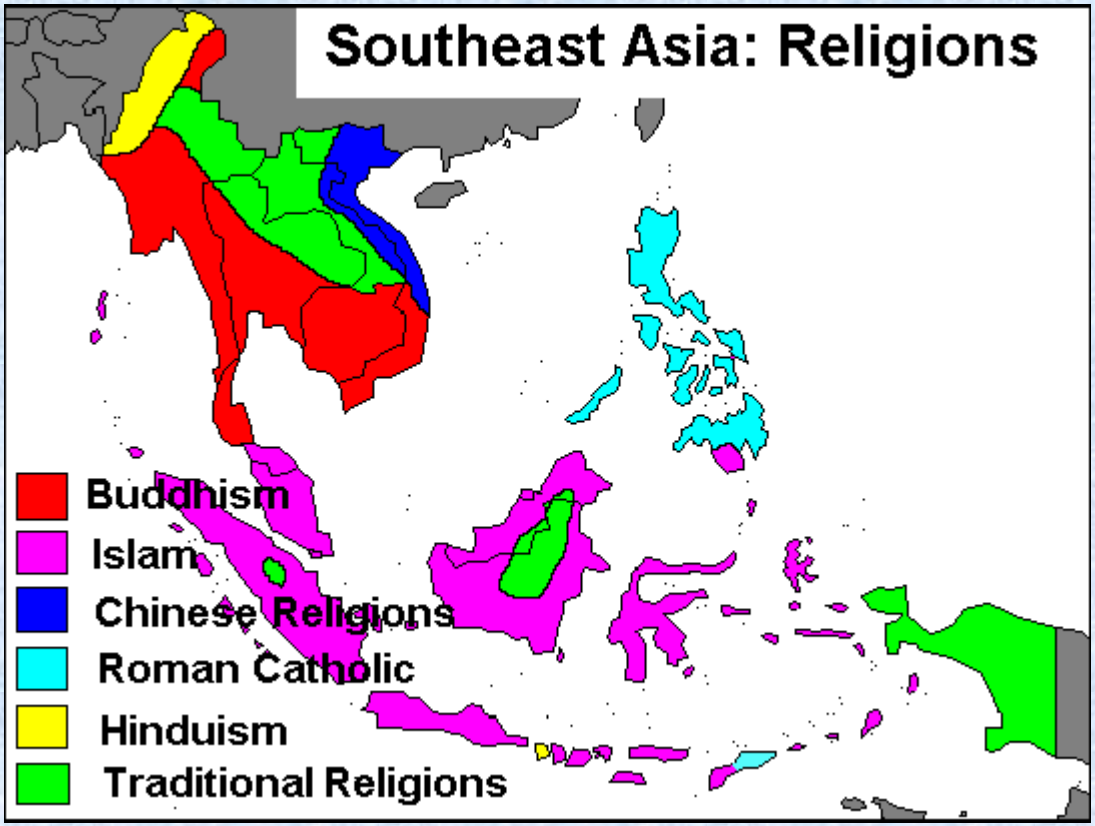

Indonesia
Religions Map

Is Zuidoost-Azië een eenheid?

Etnische groepen

Miao-Yao

Vietnam

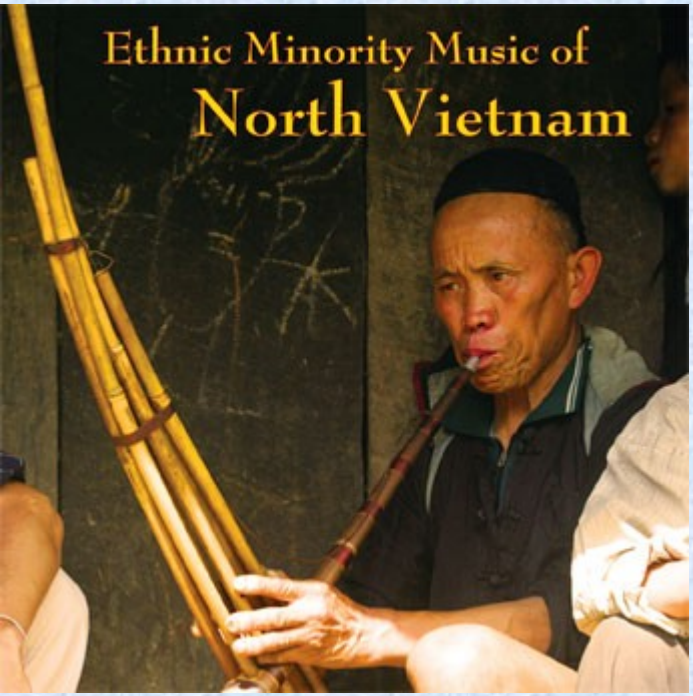

Etnisch mozaïek Zuidoost-Azië
Indo-Aryan (Hindoestaans)
Chinees
Thais (Siamees, Lao, Shan, Chuan, Boven-Thai, Nung)
Tibetaans-Birmees (Lisu, Birmees, Chin, Harchin, Karen)
Vietnamees
Mon-Khmer (Khmer, Mon)
Indonesisch (Malay, Indonesisch, Filipijns)
Papoea
Miao-Yao
INDIA
CHINA
MYANMAR
LAOS
VIETNAM
THAILAND
CAMBODJA
BRUNEI
MALEISIË
INDONESIË
FILIPIJNEN
OOST-TIMOR
Andamanse Zee
Zuid-Chinese Zee
Filipijnse Zee
Celebeszee
Indische Oceaan
Javazee
Bandazee
Harchin
Shan
Chin
Mon
Lisu
Miao-yao
Nung
Lao
Boven Thai
Vietnamees
Birmees
Karen
Thai
Chuan
Khmer
Malay
Aceh
Batak
Minang
Hindoestaans
Bajau
Murut
Iban
Dayak
Kayan
Marut
Tidung
Banjar
Minahasa
Toala
Mori
Toradja
Buginees
Gorontalees
Makasarees
Ambonees
Papoea
Moluks
Filipijns
Sundanees
Javaans
Maduranees
Balinees
Timorees
0 250 500 km

Talen in Zuidoost-Azië
Chinees
Maleis
Melanesisch / Pidgin
Thai
Sino-Tibetaans
Austro-Aziatisch
Frans
Engels
overige talen
INDIA
CHINA
TAIWAN
MYANMAR
LAOS
THAILAND
VIETNAM
CAMBODJA
FILIPIJNEN
Zuid-Chinese Zee
Grote Oceaan
BRUNEI
MALEISIË
INDONESIË
Indische Oceaan
OOST-TIMOR
0
500
1.000 km

Padaungvrouwen
in Thailand
(uitgebuit?)

Bevolkingsdichtheid:

Bevolking

De bevolkingsdichtheid in de regio is niet erg hoog en ongelijk over het gebied verspreid. De meeste mensen wonen in de vruchtbare kustvlakten en de delta’s van de grote rivieren.

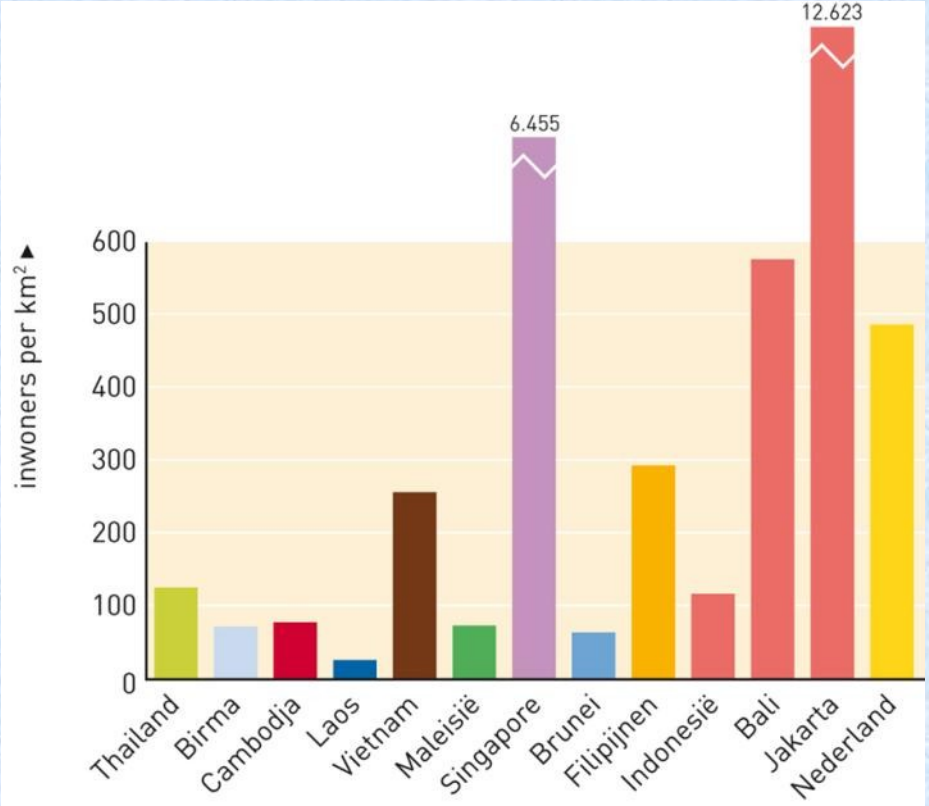

De bevolkingsdichtheid is vooral hoog op Java en de Filippijnen

FIGURE 3.5
Southeast Asia: Age-Sex Structure of Selected Countries, 2000

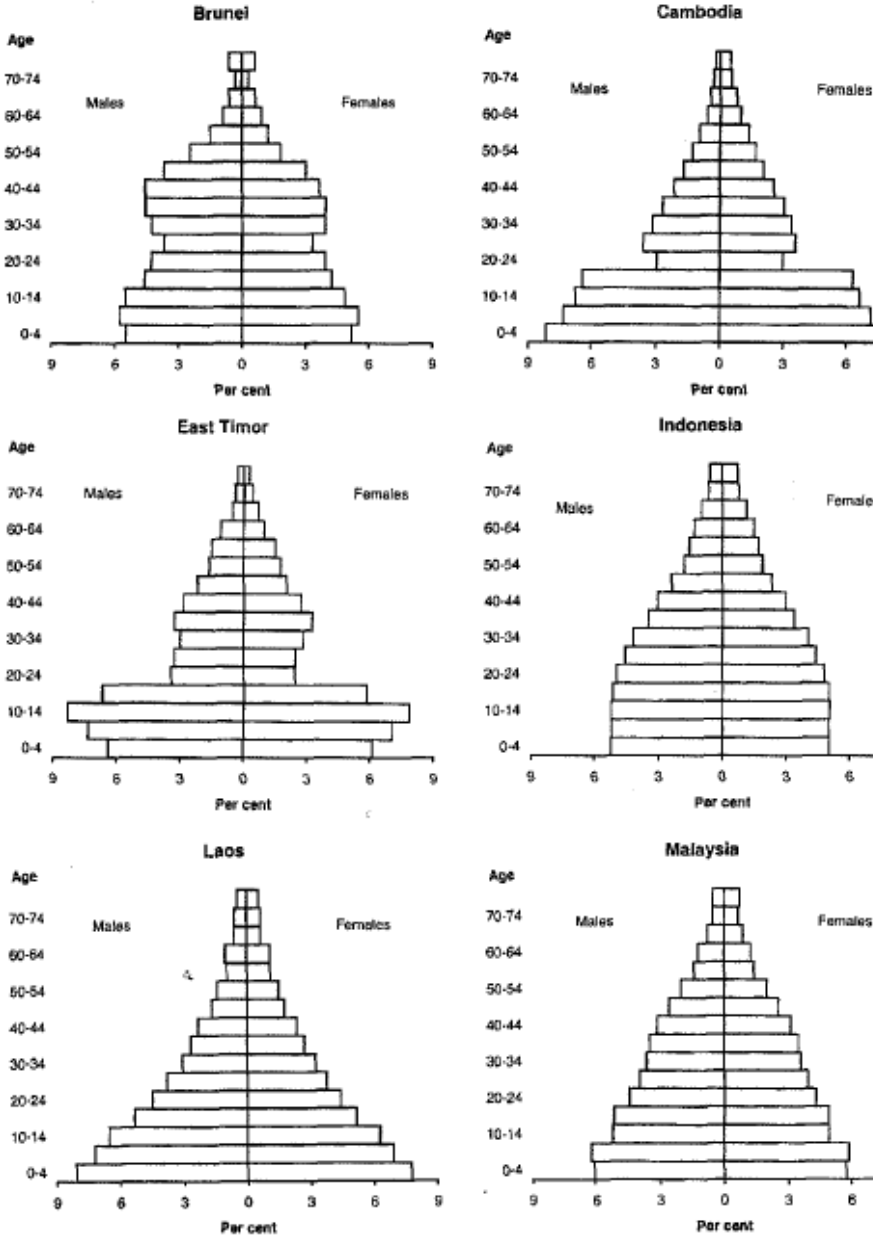

Source: United Nations (2001*b*).

FIGURE 3.5 (*Continued*)

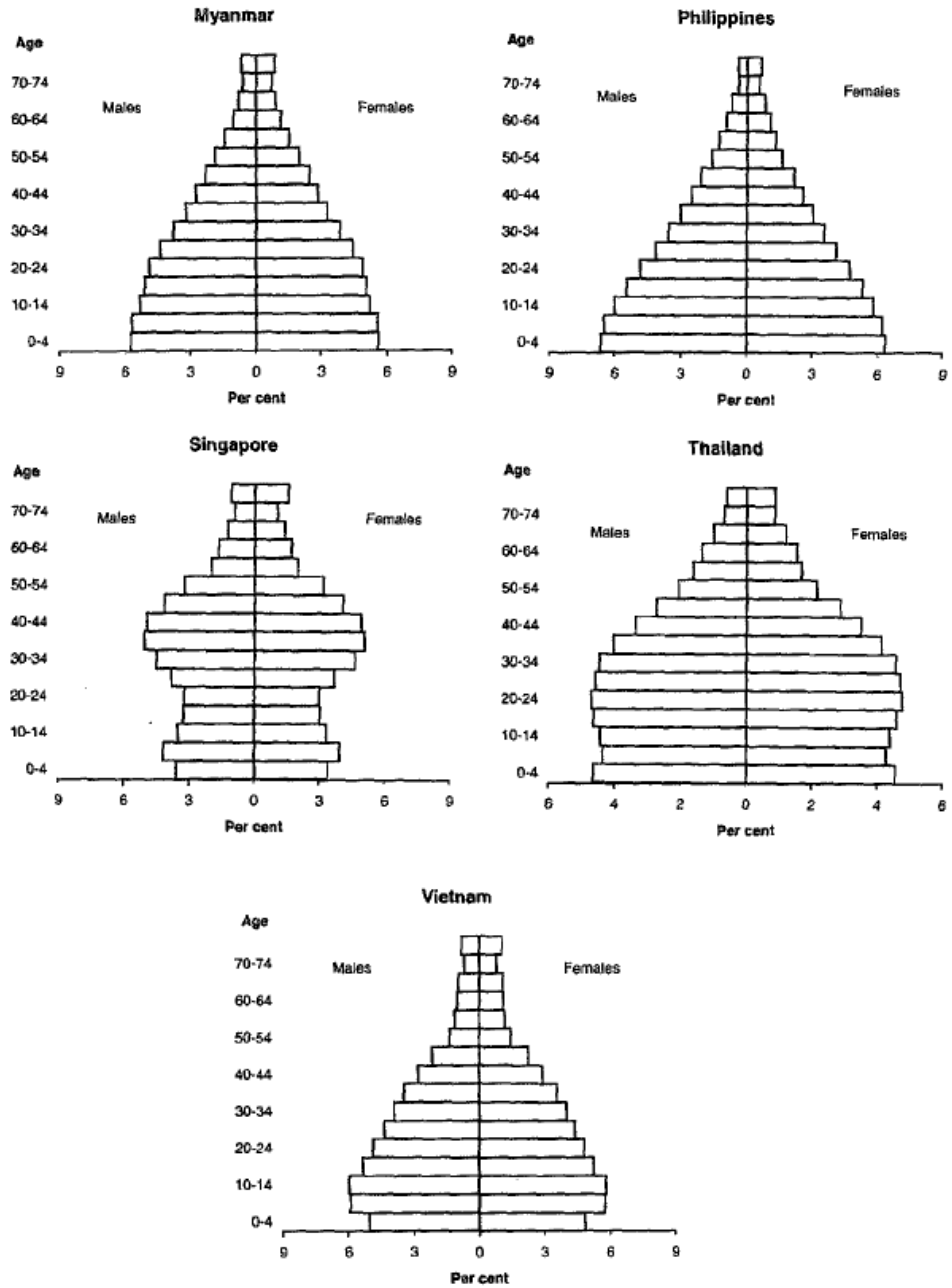

Bevolkingsdiagrammen en Indonesië

- Bevolkingsdiagrammen laten de leeftijdsopbouw van een land zien.

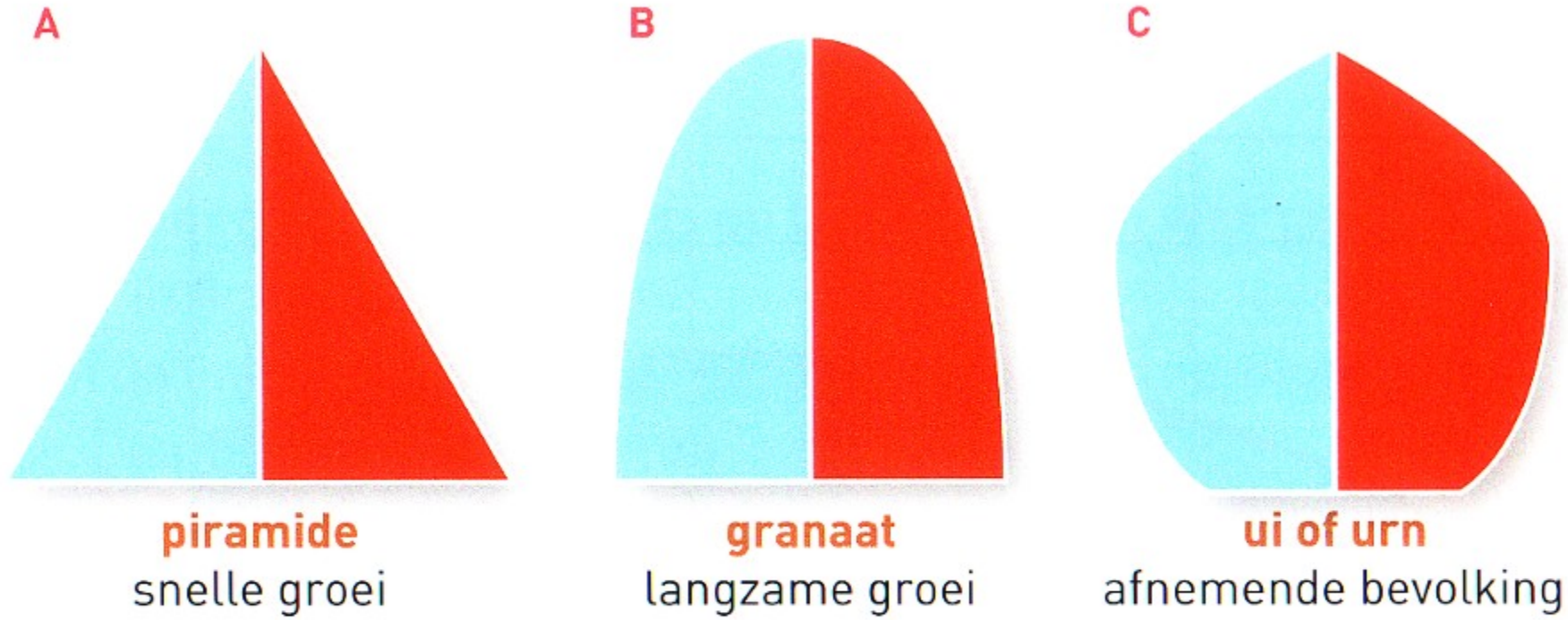

De leeftijdsopbouw van een bevolking

mannen

vrouwen

FIGUUR 7.8

Geboortecijfers (2013)

Nederland:	11
Indonesië:	19
Kenia:	35

Sterftecijfers:

Nederland:	9
Indonesië	6
Kenia:	8

Enkele vragen over demografie.

- Welke fase van het dem tr. model zit NL?
- Nadelen sterftecijfer
- Je wilt weten of vrouwen nog veel kinderen krijgen:Welk cijfer?
- Waardoor wordt het aantal kinderen beinvloed?
- Je wilt weten hoe de gezondheidssituatie is. Wat is een goed cijfer?

Geboorte- en sterftecijfers worden ook beïnvloed door demografische factoren.

Soms beter bruikbaar: zuigelingensterfte

Daarom soms beter: Het vruchtbaarheidscijfer

Wat beïnvloedt het vruchtbaarheidscijfer?

1. Kinderen werken mee
2. Hoge zuigelingssterfte
3. Religie
4. Family Planning programs
5. Oudedagsvoorziening
6. Huwelijksleeftijd

Probleem in Indonesië: De jonge leeftijdsopbouw

< 15 jaar Indonesië: 29,7 %

< 15 jaar Nederland: 18,3%

Demografische investeringen zijn hoog

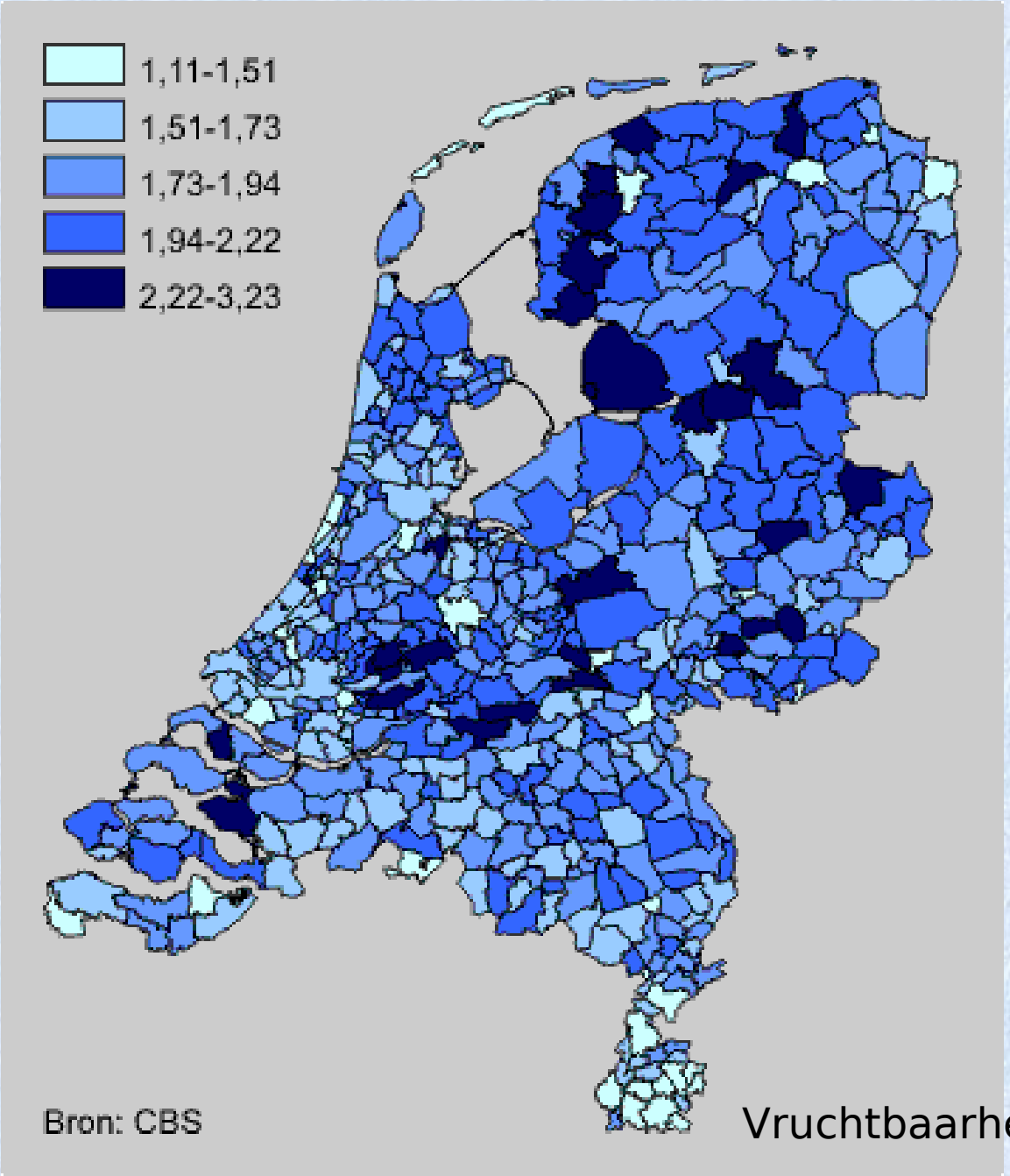

Vruchtbaarheidscijfer per gemeente, 2002

Spreiding
Reformatorisch Dagblad

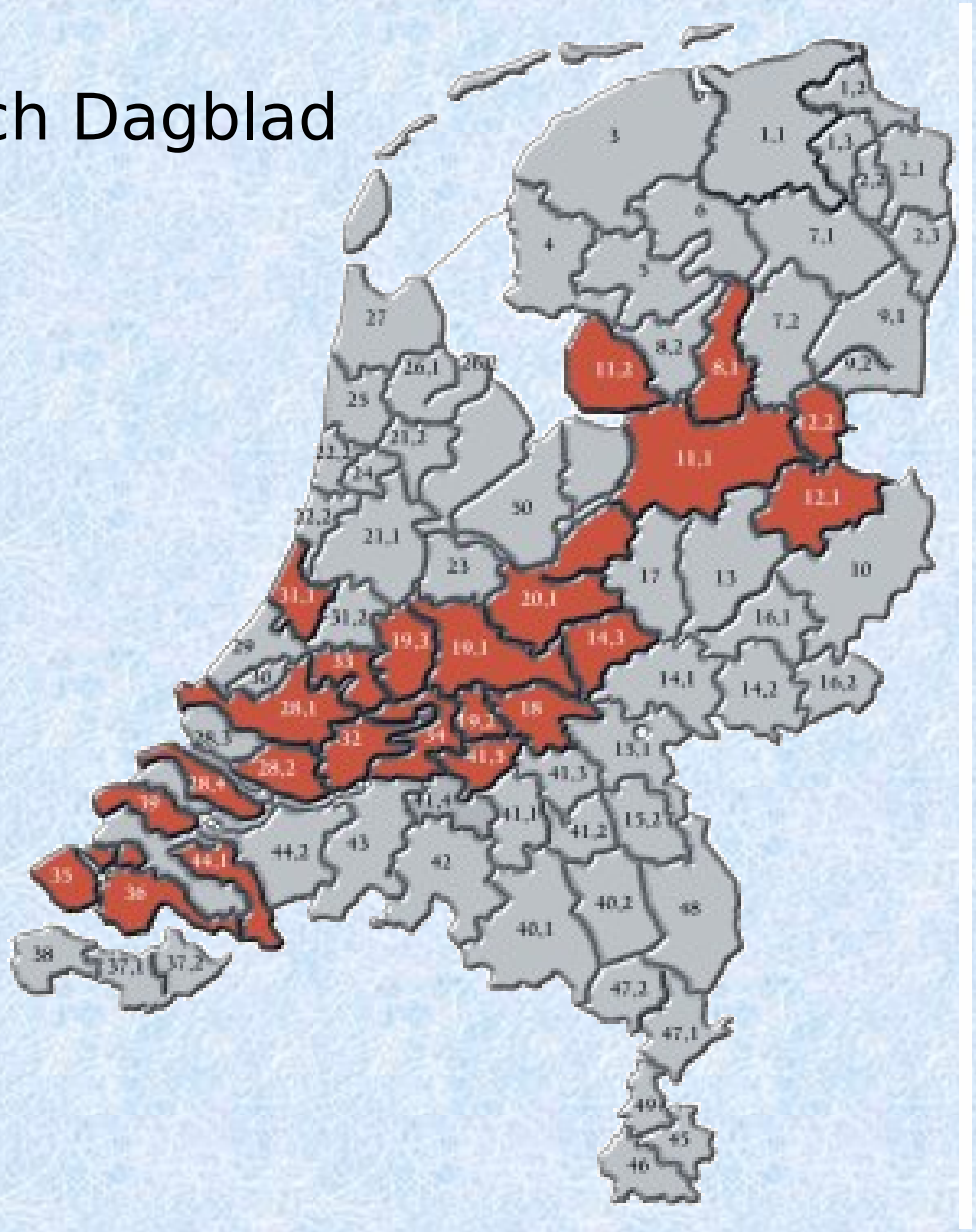

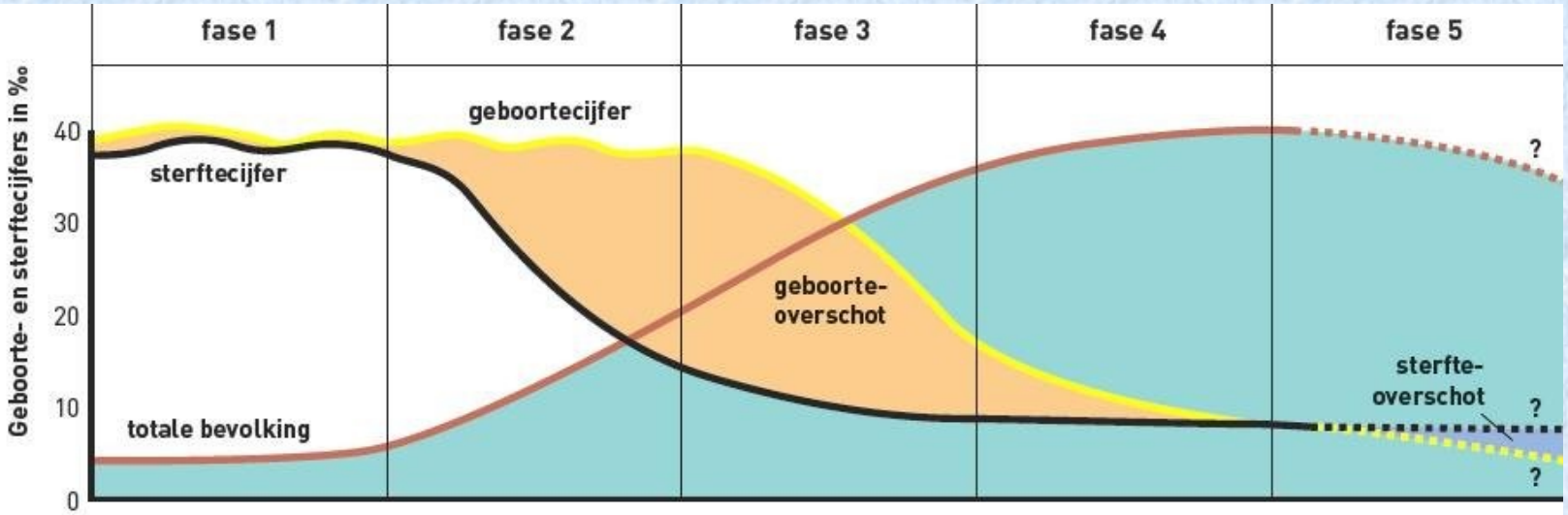

	fase 1	fase 2	fase 3	fase 4	fase 5
geboortecijfer	hoog	hoog	afnemend	laag	erg laag
sterftecijfer	hoog	daalt snel	daalt langzaam	laag	laag
natuurlijke bevolkingsgroei	weinig of geen groei	heel snel (bevolkingsexplosie)	de groei neemt af	weinig of geen groei	langzame afname
redenen voor verandering geboortecijfer	• veel kinderen nodig om mee te werken op de boerderij • veel kinderen sterven jong • godsdienstige en maatschappelijke redenen • geen geboorteplanning		• verbeterde medische zorg • beter en meer voedsel • minder kinderen nodig	• geboortebeperking • goede gezondheid • verbeterde positie van vrouwen (werk, carrière) • later trouwen	
redenen voor verandering sterftecijfer	• ziekten • honger • slechte medische en hygiënische kennis	• verbeteringen medische zorg • waterleiding en riolering • minder kinderen sterven		• goede gezondheidszorg • betrouwbare voedselvoorziening	

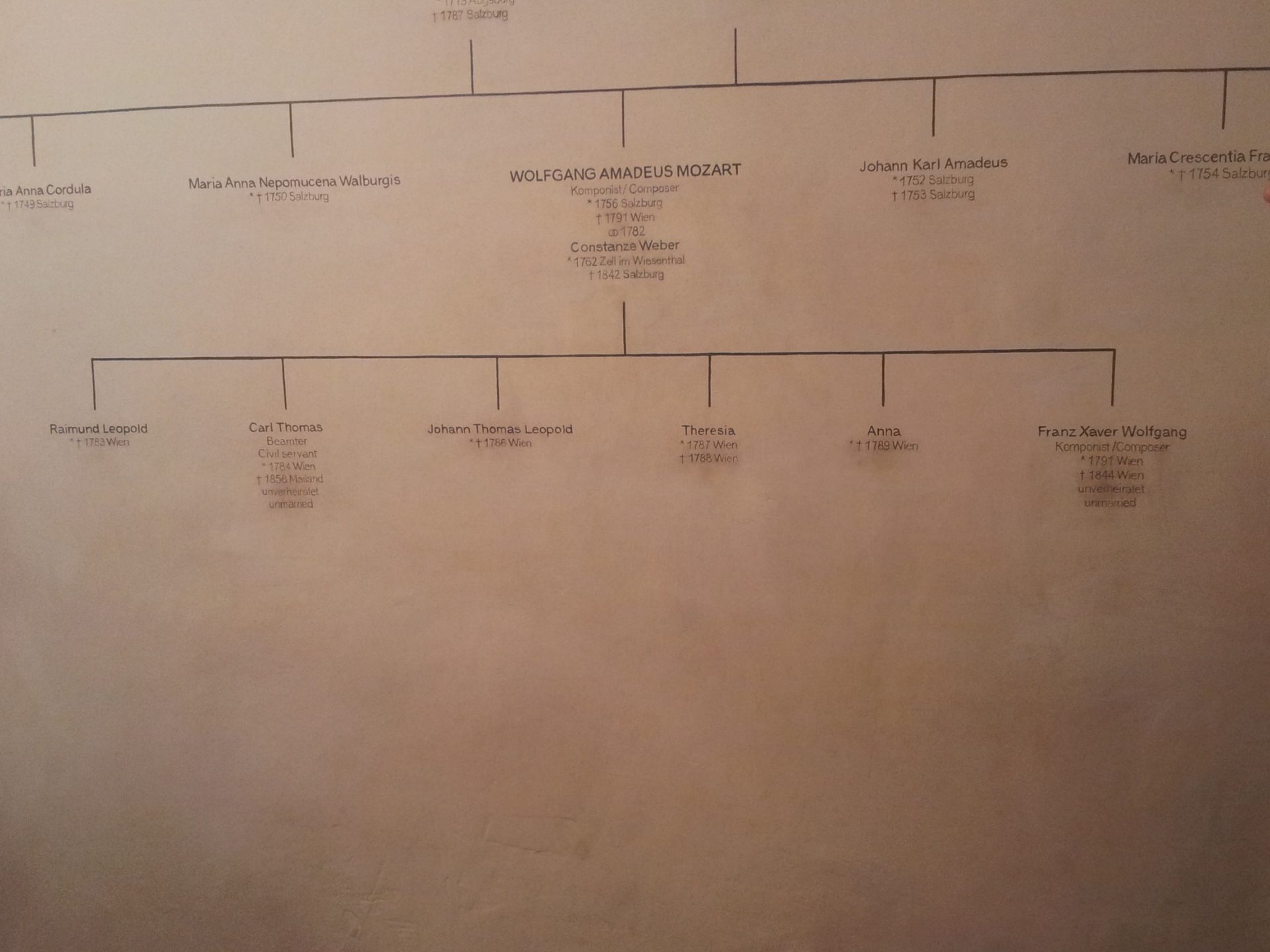
† 1787 Salzburg
ria Anna Cordula
* † 1749 Salzburg
Maria Anna Nepomucena Walburgis
* † 1750 Salzburg
WOLFGANG AMADEUS MOZART
Komponist / Composer
* 1756 Salzburg
† 1791 Wien
∞ 1782
Constanze Weber
* 1762 Zell im Wiesenthal
† 1842 Salzburg
Johann Karl Amadeus
* 1752 Salzburg
† 1753 Salzburg
Maria Crescentia Fra
* † 1754 Salzburg
Raimund Leopold
* † 1783 Wien
Carl Thomas
Beamter
Civil servant
* 1784 Wien
† 1858 Mailand
unverheiratet
unmarried
Johann Thomas Leopold
* † 1786 Wien
Theresia
* 1787 Wien
† 1788 Wien
Anna
* † 1789 Wien
Franz Xaver Wolfgang
Komponist / Composer
* 1791 Wien
† 1844 Wien
unverheiratet
unmarried

Het vruchtbaarheidscijfer, 1940-2010

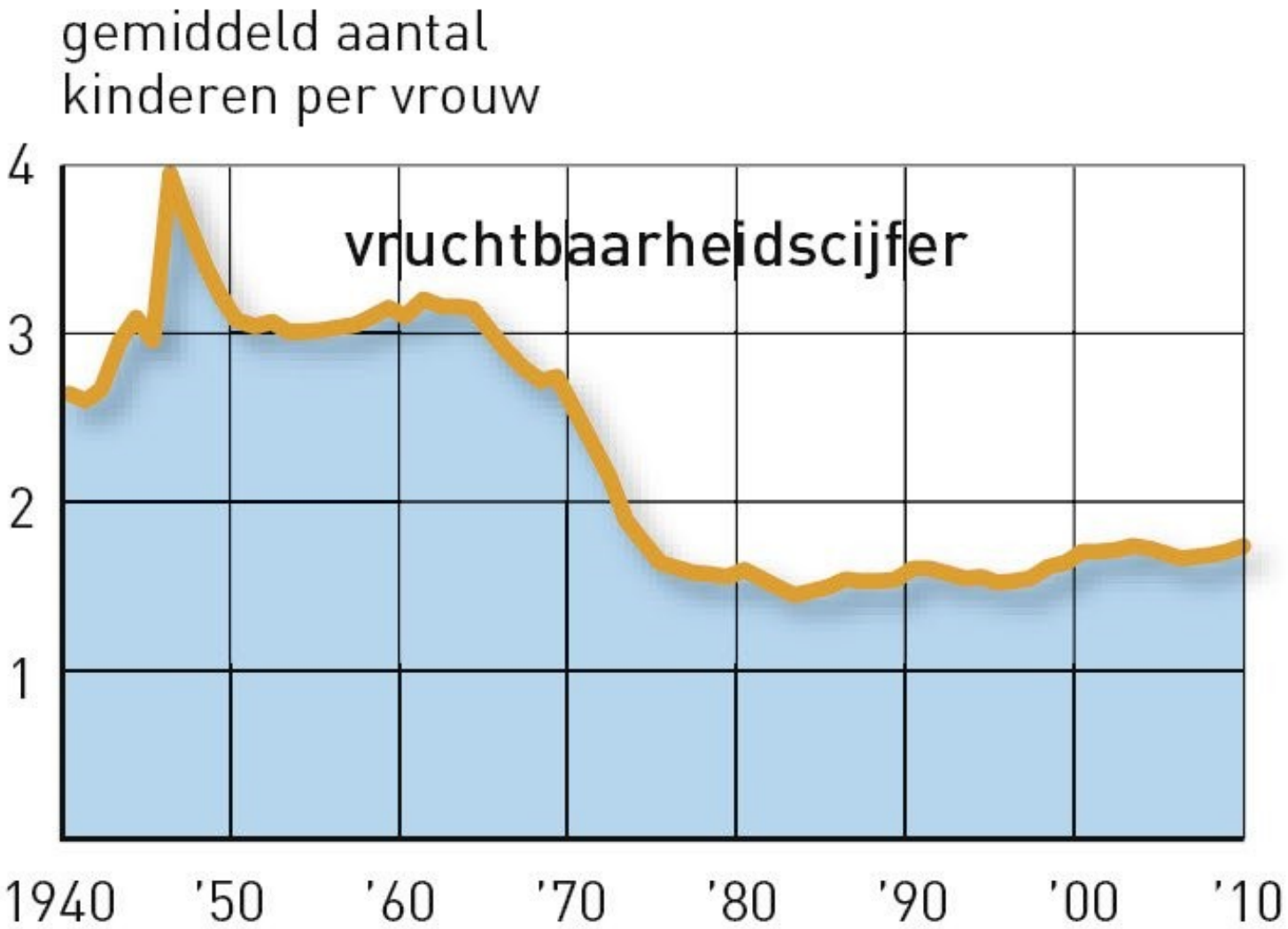

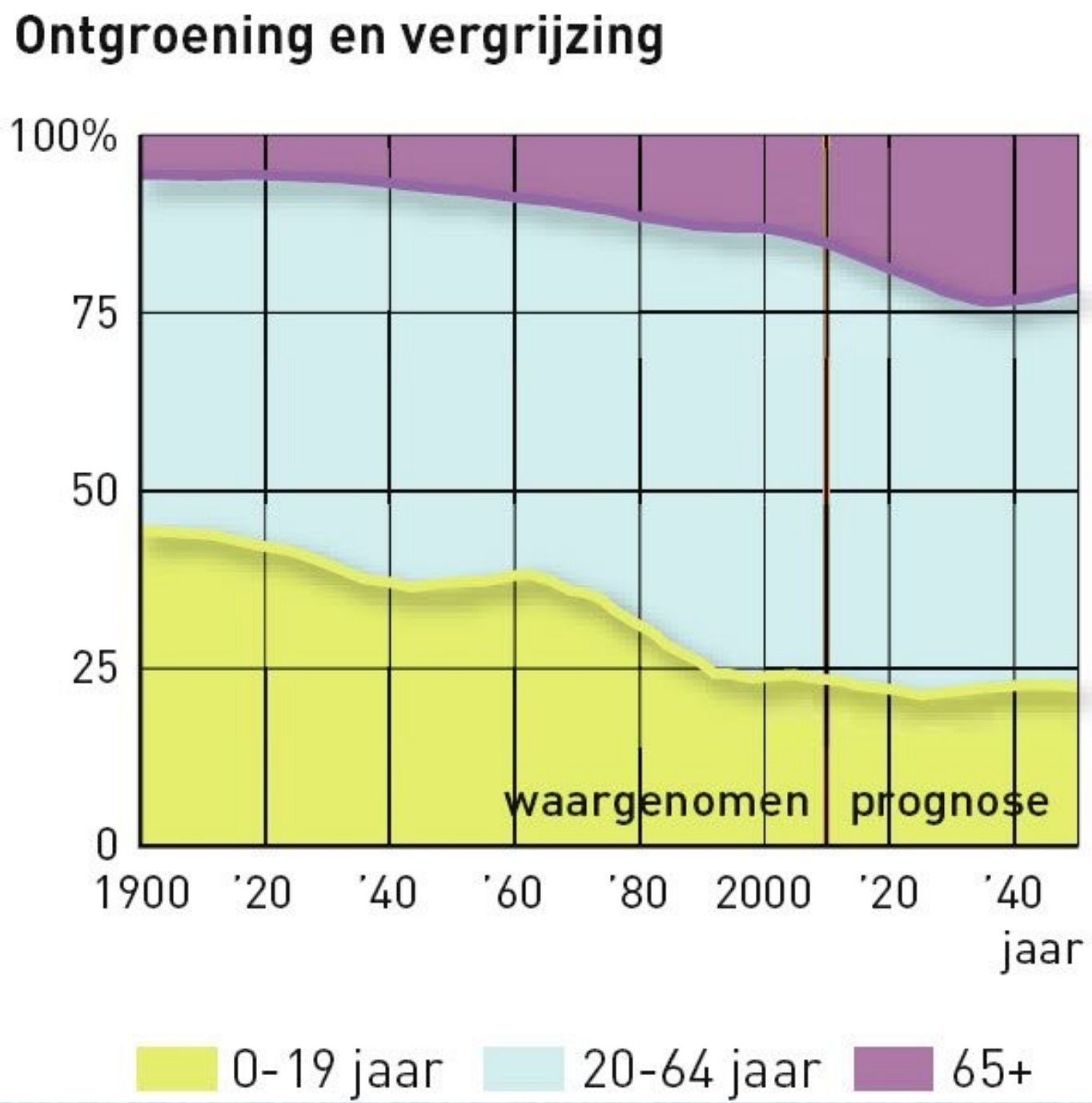
Ontgroening en vergrijzing
100%
75
50
25
0
1900
'20
'40
'60
'80
2000
'20
'40
jaar
waargenomen
prognose
0-19 jaar
20-64 jaar
65+

Demografische druk

Geeft de verhouding aan tussen de productieve en niet-productieve leeftijdsgroepen in de samenleving.

$$\frac{\text{Aantal 0-19 jaar + 65+}}{\text{Aantal 20-64 jarigen}} \times 100 =$$

$$\frac{\text{Vb: 35.000.000 + 4.500.000}}{\text{46.500.000}} \times 100 = 84{,}95$$

Grijze druk:

Geeft de verhouding aan tussen de 65+ ers de productieve leeftijdsgroepen in de samenleving.

$$\frac{\text{Aantal 65+}}{\text{Aantal 20-64 jarigen}} \times 100 =$$

Groene druk:

Geeft de verhouding aan tussen de 0-19 jarigen en de productieve leeftijdsgroepen in de samenleving.

$$\frac{\text{Aantal 0- 19 jaar}}{\text{Aantal 20-64 jarigen}} \times 100 =$$

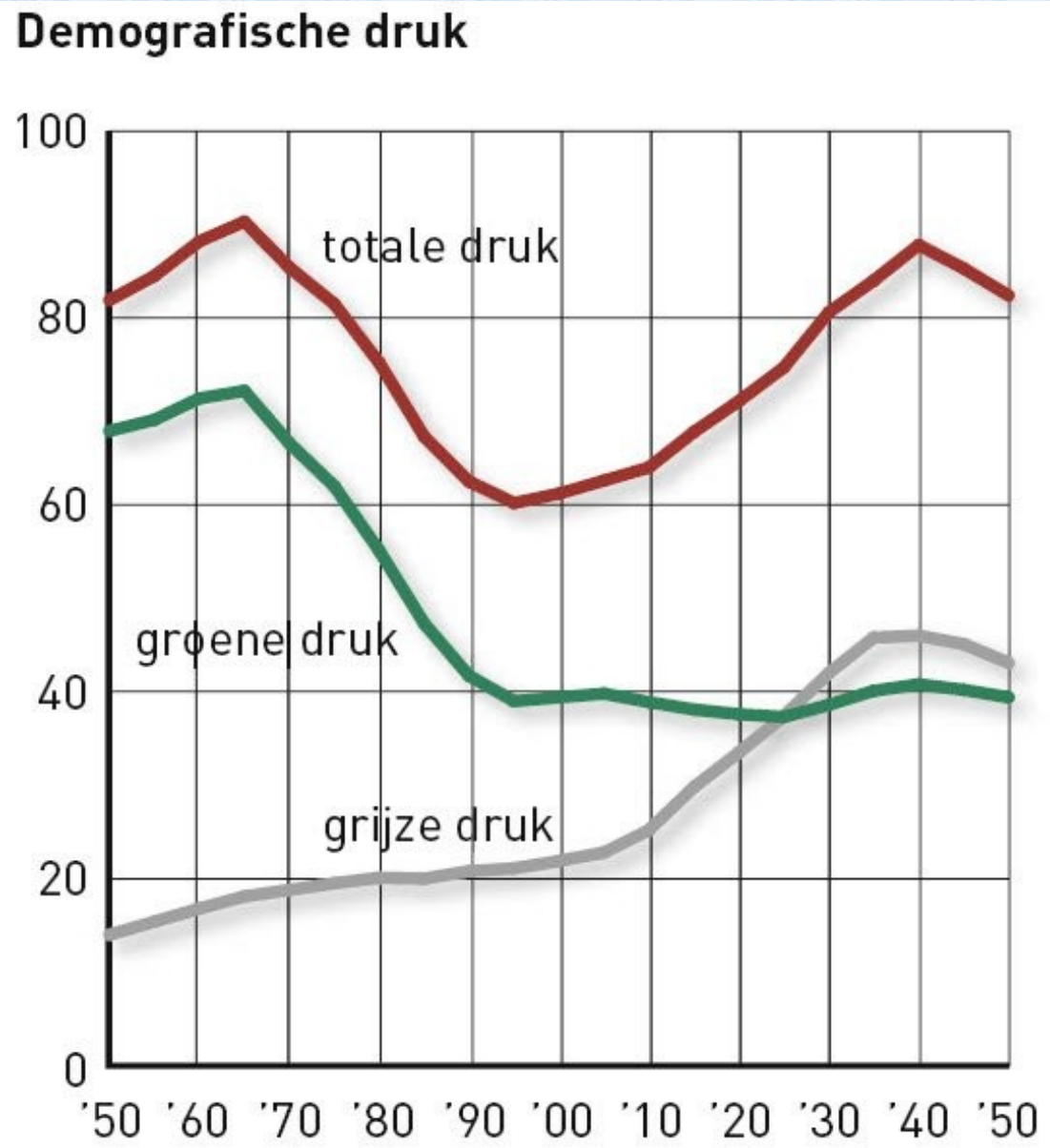
Demografische druk
100
80
60
40
20
0
totale druk
groene druk
grijze druk
'50 '60 '70 '80 '90 '00 '10 '20 '30 '40 '50

Figuur 2.2 Bevolking van Indonesië, 2000.

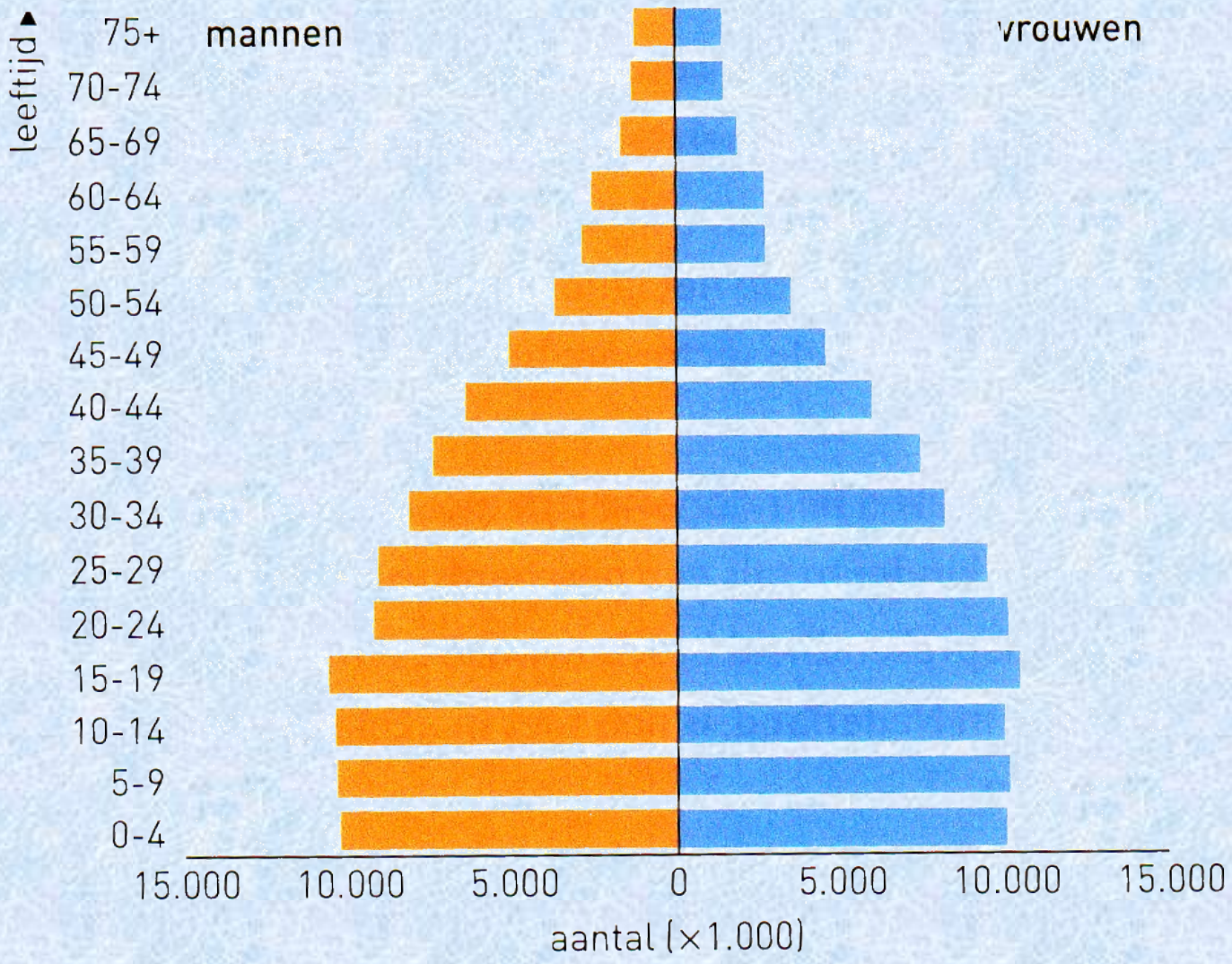

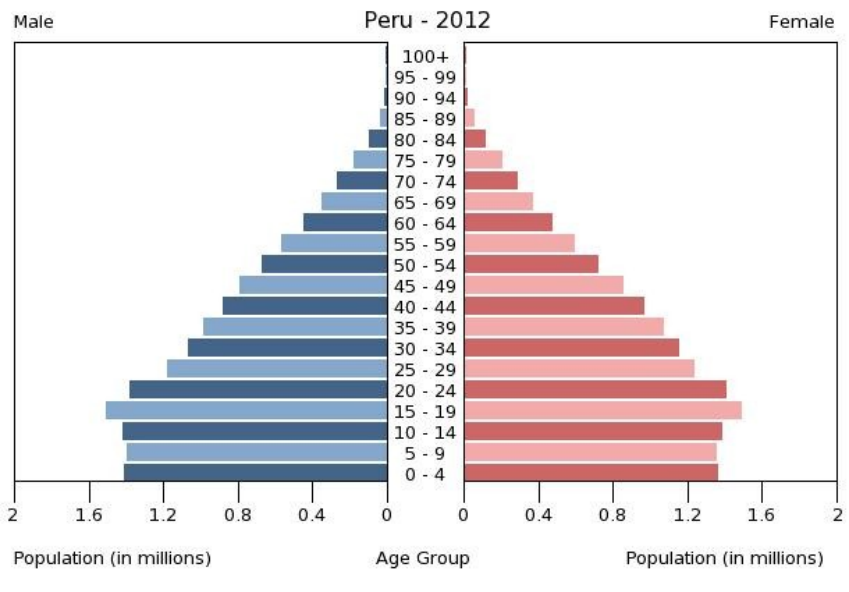
Male
Peru - 2012
Female
100+
95 - 99
90 - 94
85 - 89
80 - 84
75 - 79
70 - 74
65 - 69
60 - 64
55 - 59
50 - 54
45 - 49
40 - 44
35 - 39
30 - 34
25 - 29
20 - 24
15 - 19
10 - 14
5 - 9
0 - 4
2 1.6 1.2 0.8 0.4 0
0 0.4 0.8 1.2 1.6 2
Population (in millions)
Age Group
Population (in millions)

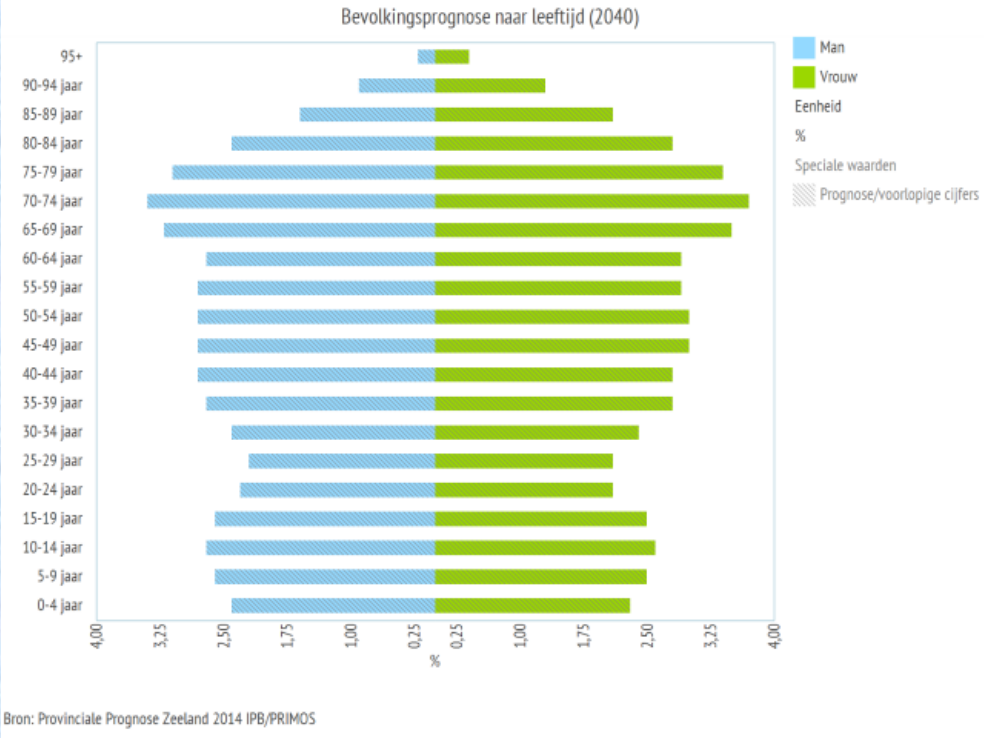
Bevolkingsprognose naar leeftijd (2040)
95+
90-94 jaar
85-89 jaar
80-84 jaar
75-79 jaar
70-74 jaar
65-69 jaar
60-64 jaar
55-59 jaar
50-54 jaar
45-49 jaar
40-44 jaar
35-39 jaar
30-34 jaar
25-29 jaar
20-24 jaar
15-19 jaar
10-14 jaar
5-9 jaar
0-4 jaar
4,00 3,25 2,50 1,75 1,00 0,25 0,25 1,00 1,75 2,50 3,25 4,00
%
Man
Vrouw
Eenheid
%
Speciale waarden
Prognose/voorlopige cijfers
Bron: Provinciale Prognose Zeeland 2014 IPB/PRIMOS

§ 1.1 Kennismaken met Zuidoost-Azië

Welvaart

- Singapore is het meest welvarende land, met een hoog aandeel van de beroepsbevolking in de dienstensector.
- Myanmar, Cambodja en Laos hebben een laag BBP per hoofd van de bevolking.
- De andere landen (Maleisië, Thailand, Filipijnen en Indonesië) nemen een tussenpositie in.
- Door de vruchtbare vulkanische grond en vochtige warme klimaat is hier intensieve landbouw mogelijk.

Land	BNP/capita (dollars) 2009	BNP koopkracht in dollars per capita 2009
Brunei	34.827	49.266
Cambodja	693	1.802
Filipijnen	1.749	3.525
Indonesië	2.362	4.174
Laos	942	2.431
Maleisië	6.822	13.593
Myanmar	419	1.093
Singapore	36.631	49.765
Thailand	3.950	8.072
Vietnam	1.104	3.067
Zuidoost-Azië	**2.533**	**4.829**

Begrippen

- Formele en functionele regio’s
- Relatieve ligging
- Cultuurgebied
- Etniciteit
- Etnische groepen
- Zuigelingensterfte
- Vruchtbaarheidscijfer